

УДК 342.95:351.74:355.2(477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.2.29>

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
ПРИ ЗДІЙСНЕННІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ
ТА ДОСТАВЛЕННЯ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

Умрихіна І.О.,

*доктор філософії у галузі права, доцент,
завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності НПУ
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0009-0003-9041-5831*

Кіблик Д.В.,

*доктор філософії у галузі права, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності НПУ
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 000-0002-2518-7647*

Чепеляк В.С.,

*викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності НПУ
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0009-0009-4281-7936*

Умрихіна І.О., Кіблик Д.В., Чепеляк В.С. Правові засади взаємодії Національної поліції України та Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки при здійсненні адміністративного затримання та доставлення осіб за порушення мобілізаційного законодавства.

У статті здійснено комплексний аналіз проблемних аспектів правового регулювання провадження у справах про порушення правил військового обліку, зосередивши основну увагу на взаємодії органів Національної поліції України та ТЦК та СП під час застосування заходів адміністративного примусу. Досліджено нормативні засади юрисдикційної діяльності ТЦК та СП, особливості реалізації ними повноважень щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210-1 КУпАП, а також проаналізовано законодавчі новели, пов'язані з можливістю винесення постанови про накладення адміністративного стягнення без складання протоколу. Обґрунтовано, що така трансформація процесуальної форми, попри її спрямованість на оперативність адміністративного реагування, створює ризики для реалізації права особи на захист та розширює межі дискреційних повноважень посадових осіб ТЦК та СП. Окрему увагу приділено дослідженню процедур адміністративного затримання та доставлення осіб, які порушили правила військового обліку та законодавство про мобілізацію. Встановлено, що чинна модель міжвідомчої взаємодії поліції та ТЦК та СП характеризується недостатньою нормативною узгодженістю між положеннями КУпАП, підзаконними актами Кабінету Міністрів України та відомчими інструкціями. Доведено, що така неузгодженість породжує правову невизначеність щодо підстав, меж і тривалості застосування примусових заходів, а також створює передумови для порушення конституційних гарантій свободи та особистої недоторканності. На підставі аналізу судової практики, зокрема рішень Верховного Суду, Конституційного Суду України та адміністративних судів, обґрунтовано, що використання доставлення і затримання з метою «уточнення даних», які можуть бути отримані через електронну інформаційну взаємодію державних реєстрів, не відповідає принципам законності, пропорційності та верховенства права. Наголошено, що цифровізація військового обліку, зокрема функціонування системи «Оберіг», формує нові передумови для мінімізації фізичного примусу та оптимізації адміністративних процедур. Зроблено висновок, що вдосконалення правового регулювання у цій сфері має полягати у чіткому

розмежуванні компетенції органів Національної поліції України та ТЦК та СП, усуненні колізій між актами різної юридичної сили, а також у запровадженні чітких процедурних гарантій під час застосування заходів адміністративного затримання та доставлення. Реалізація таких змін є необхідною умовою забезпечення балансу між публічними інтересами держави у сфері обороноздатності та належним захистом прав і свобод людини.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, принцип законності, Національна поліція України, Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, адміністративне затримання, адміністративне доставлення, воєнний стан, мобілізація.

Umrykhina I.O., Kiblyk D.V., Chepeliak V.S. Legal basis for cooperation between the National Police of Ukraine and Territorial Recruitment and Social Support Centers in the administrative detention and delivery of persons for violations of mobilization legislation.

The article provides a comprehensive analysis of problematic aspects of legal regulation of proceedings in cases of violation of military registration rules, focusing on the interaction between the National Police of Ukraine and the TCC and SP when applying administrative coercive measures. The article examines the regulatory framework for the jurisdictional activities of the TCC and the SP, the specifics of their powers to consider cases of administrative offenses provided for in Articles 210 and 210-1 of the Code of Administrative Offenses, and analyzed legislative innovations related to the possibility of issuing a decision on the imposition of an administrative penalty without drawing up a protocol. It is argued that such a transformation of the procedural form, despite its focus on the efficiency of administrative response, creates risks for the realization of a person's right to defense and expands the limits of the discretionary powers of officials of the TCC and the SP. Particular attention is paid to the study of procedures for the administrative detention and delivery of persons who have violated military registration rules and mobilization legislation. It has been established that the current model of interagency cooperation between the police, the TCC, and the SP is characterized by insufficient regulatory consistency between the provisions of the Code of Administrative Offenses, subordinate acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine, and departmental instructions. It has been proven that such inconsistency creates legal uncertainty regarding the grounds, limits, and duration of the application of coercive measures, as well as creates preconditions for the violation of constitutional guarantees of freedom and personal inviolability. Based on an analysis of judicial practice, in particular the decisions of the Supreme Court, the Constitutional Court of Ukraine, and administrative courts, it has been substantiated that the use of delivery and detention for the purpose of "clarifying data" that can be obtained through electronic information interaction between state registries does not comply with the principles of legality, proportionality, and the rule of law. It is emphasized that the digitization of military registration, in particular the functioning of the "Oberig" system, creates new conditions for minimizing physical coercion and optimizing administrative procedures. It was concluded that improving legal regulation in this area should consist of a clear division of powers between the National Police of Ukraine and the TCC and SP, the elimination of conflicts between acts of different legal force, and the introduction of clear procedural guarantees when applying administrative detention and delivery measures. The implementation of such changes is a necessary condition for ensuring a balance between the public interests of the state in the field of defense capability and the adequate protection of human rights and freedoms.

Key words: administrative offense, principle of legality, National Police of Ukraine, Territorial Centers for Recruitment and Social Support, administrative detention, administrative delivery, martial law, mobilization.

Постановка проблеми. Аналіз розподілу повноважень між учасниками адміністративного провадження щодо складання протоколів та винесення постанов дає підстави для критичного переосмислення реалізації принципів законності та верховенства права. Надмірна розгалуженість суб'єктів адміністративної юрисдикції породжує певний скептицизм щодо можливості забезпечення єдиного стандарту правозастосування [1].

Зокрема, таку позицію підтверджує той факт, що згідно зі ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), право ініціювати провадження шляхом складання протоколу делеговано представникам широкого кола відомств та установ, кількість яких вимірюється десятками різних інституцій. Водночас значна кількість органів, визначених Главою 17 КУпАП, наділена правом безпосереднього розгляду справ та винесення остаточних рішень. Така інституційна розпороченість створює ситуацію, за якої вагомий відсоток суб'єктів владних повноважень має власну специфіку правозастосовної практики, що нерідко призводить до колізій та неоднозначного тлумачення процесуальних норм.

У даній статті ми зосередимося на специфіці діяльності Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП). Дослідження охоплює особливості їхньої взаємодії з органами Національної поліції, насамперед у контексті правомірності та процедурної чіткості застосування адміністративного затримання та доставлення осіб.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні специфіки реалізації юрисдикційних функцій під час провадження за фактами порушення правил військового обліку. Особлива увага приділяється аналізу правових та практичних аспектів взаємодії органів Національної поліції та ТЦК та СП у процесі здійснення адміністративного затримання та доставлення осіб, які вчинили відповідні правопорушення.

Стан опрацювання проблематики. Питання адміністративної відповідальності, застосування адміністративного примусу, дотримання принципу верховенства права та процедурних гарантій у діяльності суб'єктів владних повноважень неодноразово ставали предметом дослідження вітчизняних учених. Для розкриття загальнотеоретичних засад вагоме значення мають праці Д.М. Лук'янця, присвячені принципу верховенства права у сфері адміністративної відповідальності, Т.О. Коломоєць – щодо адміністративного примусу у публічному праві, О.В. Кузьменко – щодо адміністративно-процесуального права, а також В.Б. Авер'янова, В.П. Тимощука та Ю.П. Битяка, у роботах яких висвітлено доктринальні засади адміністративного права, адміністративної процедури та меж владного втручання у права особи. Водночас питання взаємодії ТЦК та СП з органами Національної поліції під час провадження за порушення правил військового обліку, зокрема у частині затримання, доставлення та належної процесуальної форми таких дій, у сучасній науковій літературі досліджені фрагментарно, що зумовлює необхідність їх окремого комплексного окреслення.

Виклад основного матеріалу. Питання адміністративно-процесуальної діяльності не лише залишаються центральними у вітчизняній доктрині права, а й набувають нового значення в контексті підготовки кадрів для правоохоронної системи. Актуальність цієї тематики виходить за межі суто теоретичних дискусій, оскільки провадження у справах про адміністративні правопорушення є тим фундаментом, на якому базується щоденна практика захисту прав громадян та інтересів держави. Важливість глибокого розуміння цього інституту підтверджується його незмінною присутністю в освітніх стандартах підготовки фахівців. Питання адміністративної відповідальності та відповідних процесуальних стадій є обов'язковим складником кваліфікаційних випробувань для правників, що підкреслює їх статус як базового елемента професійної компетентності [2].

На нашу думку, такий акцент у навчальному процесі є цілком виправданим: складність механізмів примусу, що застосовуються сьогодні, вимагає від майбутнього юриста чи офіцера поліції не просто знання тексту закону, а навичок його критичного тлумачення в умовах динамічних законодавчих змін. Отже, дослідження особливостей цього провадження є необхідним кроком для подолання розриву між академічними знаннями та викликами сучасної правозастосовної практики.

Окремої уваги заслуговує фундаментальна проблема, на яку вказує у своїх працях Д. Лук'янець. Вчений акцентує на внутрішній суперечливості реалізації принципу верховенства права у тих сферах, де домінує державний примус. Дійсно, постає складне доктринальне питання: чи можливе повноцінне впровадження ідей верховенства права в ситуаціях, коли ключовою функцією суб'єкта влади є законне обмеження прав та свобод індивіда [3, с. 162].

Цей парадокс полягає в тому, що адміністративний примус за своєю суттю є інструментом втручання в особисту сферу людини. Таким чином, виникає специфічна правова дилема: як забезпечити пріоритет прав особи в умовах, коли змістом процесуальної діяльності є саме їх обмеження? На мою думку, вирішення цієї суперечності можливе лише через встановлення надзвичайно жорстких процедурних рамок, які б унеможливили перетворення легітимного примусу на свавілля, особливо в таких чутливих сферах, як взаємодія громадян із органами правопорядку та військового управління.

Нормативним базисом юрисдикційної діяльності Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки виступає ст. 235 КУпАП, яка чітко детермінує їхню компетенцію. До сфери відповідальності ТЦК та СП належить розгляд справ, що стосуються порушень правил військового обліку, законодавства про оборону та мобілізаційну підготовку, а також випадків псування чи втрати військово-облікових документів (статті 210, 210-1 КУпАП). Право виносити постанови та накладати стягнення від імені цих органів делеговано виключно керівникам територіальних центрів [1].

Особливої уваги в межах нашого дослідження заслуговують законодавчі новели, що кардинально трансформували процедурний бік цього провадження. Йдеться про запровадження механізму винесення постанови про накладення адміністративного стягнення без складання протоколу [1]. Така процедура стає можливою у разі нез'явлення особи за викликом (зокрема за повісткою) без поважних причин, за умов наявності підтверджуючих документів про належне повідомлення особи про такий виклик. На нашу думку, подібна лібералізація процесуальної форми, хоча і спрямована на оперативність державного реагування, створює серйозні ризики для реалізації права особи на захист. Фактичне усунення стадії складання протоколу в окремих випадках значно розширює дискреційні повноваження керівників ТЦК та СП, що вимагає ще більш прискіпливого контролю за дотриманням ними меж компетенції та принципів справедливості під час винесення рішень.

Виходячи з вищевикладеного, можна констатувати, що на сьогодні посадові особи ТЦК та СП фактично зосереджують у своїй компетенції повний цикл реалізації початкових стадій провадження у справах про порушення правил військового обліку (ст. 210 КУпАП). Це охоплює як фіксацію обставин проступку, так і безпосередній розгляд справи з винесенням відповідного рішення. Для глибшого розуміння специфіки цієї діяльності необхідно детально дослідити прикладні аспекти здійснення таких проваджень. Першочерговим кроком у цьому напрямі є аналіз безпосередньо конструкції складу правопорушення, передбаченого статтею 210 КУпАП. Такий підхід дозволить нам з'ясувати, які саме елементи складу стають підґрунтям для застосування заходів примусу та де криються потенційні процедурні ризики.

При дослідженні юридичної конструкції правопорушення, передбаченого ст. 210 КУпАП, слід зауважити, що воно зазіхає на встановлений порядок військового обліку як складник національної безпеки, а його об'єктивна сторона фактично полягає у пасивній поведінці особи – ігноруванні визначених законом облікових обов'язків [1]. Оскільки суб'єкт цього проступку є спеціальним (виключно призовники, військовозобов'язані та резервісти), встановлення його правового статусу є першочерговою умовою законності провадження.

Водночас критично важливим для сучасного правозастосування є врахування примітки до даної статті, яка докорінно змінює логіку притягнення особи до відповідальності. Згідно з цією нормою, склад правопорушення фактично відсутній у разі, якщо необхідні персональні дані про особу ТЦК та СП може отримати в автоматизованому порядку через електронну взаємодію з іншими державними реєстрами. На нашу думку, це створює нову правову реальність: обов'язок особи повідомляти дані корелюється з обов'язком держави ефективно налагодити цифрову взаємодію.

Рішення Запорізького окружного адміністративного суду від 06.01.2026 є знаковим для судової практики 2026 року, оскільки воно прямо корелює з наведеними тезами в нашій статті щодо незаконності примусових заходів за наявності цифрових даних. Суд підтвердив, що якщо ТЦК та СП має доступ до персональних даних особи через систему «Оберіг» або інші державні реєстри, то вимога «явитися для уточнення даних» під загрозою затримання є неправомірною, також суд визнав протиправним внесення відомостей про «розшук» до бази АРМ «Арсенал» (ІПНП), якщо особі не було вручено повістку належним чином або якщо правопорушення не було зафіксовано протоколом

Отже, винесення постанови про штраф за умови, що інформація вже міститься в державних базах даних, суперечить духу закону та свідчить про ігнорування посадовими особами презумпції невинуватості, що знову повертає нас до питання про дотримання верховенства права в діяльності органів військового управління. Рішення акцентує, що звернення ТЦК до поліції про доставлення має бути обґрунтованим конкретним протоколом, а не просто «бажанням» уточнити анкетні дані [4].

Логічним продовженням аналізу складу правопорушення є розгляд процесуального порядку його фіксації. Ключовим доказом на стадії адміністративного розслідування традиційно виступає протокол, якість оформлення та зміст якого є визначальними для дотримання принципу законності в діяльності ТЦК та СП. Специфіка цієї процедури деталізована у відомчій Інструкції, яка, хоч і дублює засадничі норми КУпАП, подекуди оминає важливі процесуальні запобіжники.

Зокрема, поза увагою відомчого регулювання залишилася вимога ч. 2 ст. 254 КУпАП щодо складання протоколу не пізніше ніж протягом 24 годин з моменту виявлення правопорушника [1]. Однак варто констатувати наявність певної правової аномалії: законодавець не визначив чітких наслідків порушення цього часового ліміту. На практиці це призводить до того, що недотримання добового строку складання протоколу вкрай рідко стає самостійною підставою для закриття справи. Таку позицію поділяє і вища судова інстанція. Наприклад, у січні 2023 року Верховний Суд у постанові по справі № 826/10888/18 сформував правовий висновок, згідно з яким акцентував увагу на тому, що саме по собі порушення строку складання протоколу, визначеного ст. 254 КУпАП, не є автоматичною підставою для визнання дій контролюючого органу протиправними або скасування результатів провадження. Суд дійшов висновку, що недотримання 24-годинного терміну оформлення матеріалів слід розглядати як процедурне порушення, яке не нівелює суті самого правопорушення, якщо воно було належним чином зафіксовано [5].

На нашу думку, такий підхід судової гілки влади формує неоднозначну практику для правозастосовних органів, зокрема ТЦК та СП. Фактично, легітимізація «незначних» процедурних відступів дозволяє посадовим особам дещо вільно трактувати часові межі процесуальних дій. В умовах воєнного стану це призводить до того, що затримка у складанні протоколу (наприклад, під час масових заходів з перевірки військово-облікових документів) сприймається як допустима похибка, а не як порушення прав особи.

Проте, варто наголосити: якщо порушення строків складання протоколу поєднується з іншими недоліками - наприклад, ненаданням примірника протоколу особі або позбавленням її права на юридичну допомогу - загальна правомірність дій ТЦК та СП стає сумнівною. Це знову підводить нас до тези

про те, що формальне дотримання КУпАП є єдиним надійним механізмом стримування адміністративного свавілля в умовах розширеної дискреції керівників ТЦК.

Важливою прогалиною відомчого регулювання є відсутність чітко визначених особливостей застосування заходів забезпечення провадження, як-от адміністративне затримання чи доставлення особи. Це створює значну процедурну складність, адже за загальним правилом протокол про адміністративне правопорушення не може бути оформлений «заочно» – за відсутності особи, щодо якої він складається [1]. Цей інституційний вакуум законодавець намагається заповнити через механізми міжвідомчої взаємодії. Зокрема, у Постанові Кабінету Міністрів України № 1487 (п. 56) було закладено базовий принцип: Національна поліція за зверненням ТЦК та СП здійснює затримання та доставлення осіб, які вчинили правопорушення за статтями 210 та 210-1 КУпАП. Подальший розвиток ця норма отримала у Постанові КМУ № 560 від 2024 року, яка деталізувала порядок такої взаємодії в умовах воєнного стану [6, 7].

Порівняльний аналіз цих актів свідчить про намагання виконавчої влади максимально легітимізувати участь поліції в мобілізаційних процесах. Однак, на нашу думку, навіть оновлений у 2024 році порядок не знімає фундаментальної проблеми: чи може саме по собі звернення ТЦК слугувати безумовною підставою для обмеження свободи особи, якщо поліцейський безпосередньо не виявив ознак правопорушення у діях громадянина? Фактично, ми бачимо спробу підмінити процесуальні норми КУпАП підзаконними актами, що в умовах відсутності належної кореляції між ними створює ризики для правової безпеки особи.

При детальному аналізі Постанови № 1487, а саме в додатку 20 стає очевидним певний дисонанс: форма звернення передбачає лише «доставлення» громадян для складання протоколу, тоді як питання «адміністративного затримання» у ньому фактично ігнорується. Виникає закономірне запитання щодо доцільності такого громіздкого механізму. Відповідь криється у змісті ст. 259 КУпАП, яка, дозволяючи доставлення порушника до ТЦК та СП силами поліції, водночас породжує глибоку правову невизначеність щодо статусу такої особи [1].

Цю проблему ще у 2011 році висвітлив Конституційний Суд України (Рішення № 10-рп/2011). Суд слушно зауважив, що за своєю суттю доставлення є примусовим обмеженням конституційного права на свободу та особисту недоторканність. Ключова небезпека полягає у формулюванні «можливо короткий строк», який закон відводить на цей захід [8]. Відсутність чіткої максимальної тривалості цього етапу створює небезпечний «процесуальний вакуум», який у сучасних реаліях 2024–2026 років лише масштабувався.

На нашу думку, сьогодні ця проблема набула нового виміру:

– тепер доставлення часто мотивується не лише складанням протоколу, а абстрактним «уточненням даних». Якщо врахувати, що більшість такої інформації вже доступна ТЦК та СП через електронну взаємодію з реєстрами (зокрема системою «Оберіг»), то тривале примусове супроводження особи виглядає не лише як процедурне порушення, а й як непропорційне втручання у права людини [9, 10]

– судова практика 2024–2025 років дедалі частіше звертає увагу на вимогу негайності оформлення документів. Кожна хвилина перебування особи під контролем поліції до моменту офіційного початку затримання має бути суворо обґрунтованою.

– невиконання рекомендацій КСУ призвело до того, що час перебування особи у «транзитному» стані між затриманням поліцією та оформленням у ТЦК часто взагалі не фіксується. Це дозволяє фактично обмежувати свободу громадян на строк, що значно перевищує встановлені законом три години.

Таким чином, ми маємо підстави стверджувати, що існуюча прогалина у законодавстві стала інструментом для системних зловживань, де підзаконні акти та відомча доцільність ставляться вище за конституційні гарантії недоторканності особи.

Висновки. Підсумовуючи проведене дослідження, можна стверджувати, що сучасна модель здійснення проваджень у справах про порушення правил військового обліку містить глибокі процедурні та інституційні суперечності. Спроба законодавця поєднати юрисдикційні повноваження ТЦК та СП із примусовими ресурсами Національної поліції призвела до виникнення правового дуалізму, де жоден із суб'єктів не може повною мірою гарантувати дотримання принципу законності. Очевидним є той факт, що покладання на поліцію обов'язків щодо затримання та доставлення осіб «на користь» іншого відомства прямо дисонує з відомчими стандартами МВС та вимогами Наказу № 1376, оскільки перетворює правоохоронців на технічний інструмент примусу без належної процесуальної самостійності. [11].

На нашу думку, ігнорування рекомендацій Конституційного Суду України щодо чіткої регламентації строків доставлення та затримання створило небезпечний прецедент «процесуального вакууму», який в умовах воєнного стану став підґрунтям для системних зловживань. Ситуація, за якої особа фактично позбавляється волі без негайного оформлення відповідних документів або з метою уточнення даних,

які вже містяться у цифрових реєстрах, свідчить про пріоритет відомчої доцільності над конституційними правами людини. Вирішення цієї проблеми вимагає не лише точкових правок, а фундаментального приведення підзаконних актів, зокрема постанов Кабінету Міністрів України та відомчих інструкцій, у повну відповідність до КУПАП та міжнародних стандартів захисту прав людини.

У результаті проведеного дослідження було проаналізовано складні аспекти взаємодії органів Національної поліції та ТЦК та СП під час застосування заходів адміністративного примусу за порушення правил військового обліку (ст. 210 КУПАП). Констатовано, що існуюча нормативна база потребує подальшого вдосконалення в частині деталізації процедури доставлення та затримання осіб. Певна невизначеність у регламентації цих процесів, що виникла зокрема через тривалу відсутність реалізації рекомендацій Конституційного Суду України (Рішення № 10-рп/2011), створює додаткові виклики для службової діяльності уповноважених осіб обох відомств.

Встановлено, що чинний механізм передачі затриманих осіб від органів поліції до ТЦК та СП містить ознаки правової колізії. Це зумовлено недостатньою синхронізацією між нормами КУПАП, підзаконними актами (зокрема Постановами КМУ № 1487 та № 560) та відомчими інструкціями (зокрема Наказом МВС № 1376). Така ситуація ставить представників ТЦК та СП у складне становище, оскільки вони, маючи повноваження щодо розгляду справ, обмежені у власних ресурсах для забезпечення присутності правопорушника. Водночас органи поліції, виконуючи функції сприяння, змушені адаптувати свої внутрішні процедури до специфічних завдань мобілізаційного процесу, що не завжди знаходить відображення у їхніх профільних регламентах [11].

На нашу думку, в умовах інтенсивного розвитку цифрових інструментів, таких як система «Оберіг», існують об'єктивні передумови для оптимізації цієї взаємодії та зменшення потреби у заходах фізичного примусу.

Вирішення окреслених у статті проблем полягає у зміцненні правової кореляції між актами Кабінету Міністрів України та відомчим регулюванням, створення чіткого, логічно - послідовного алгоритму дій дозволить збалансувати інтереси держави у сфері обороноздатності з дотриманням конституційних гарантій прав людини, забезпечуючи стабільну реалізацію принципу верховенства права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Постанова Запорізького окружного адміністративного суду від 06 січня 2026 року. Справа № 280/9325/25. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133118342> (дата звернення: 17.02.2026).
1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10> (дата звернення: 08.04.2024).
2. Іщенко Д.Ю. Особливості застосування доставлення та адміністративного затримання органами національної поліції та територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки в справах про порушення правил військового обліку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 375–378. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/88>.
3. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання. Суми: Університетська книга, 2006. 367 с.
4. Постанова Запорізького окружного адміністративного суду від 06 січня 2026 року. Справа № 280/9325/25. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133118342> (дата звернення: 17.02.2026).
5. Постанова Верховного Суду від 18 січня 2023 року. Справа № 826/10888/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108541239> (дата звернення: 8.04.2024).
6. Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року. № 1487. Офіційний вісник України. 2023. № 5. Ст. 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1487-2022-%D0%BF> (дата звернення: 11.02.2026).
7. Про затвердження Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року. № 560. Офіційний вісник України. 2024. № 49. Ст. 2979. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2024-%D0%BF> (дата звернення: 11.02.2026).
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення та пункту 5 частини першої статті 11 Закону України «Про міліцію» (справа про строки адміністративного затримання): Рішення Конституційного суду України від 11 жовтня 2011 року. № 10-рп/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v010p710-11> (дата звернення: 07.04.2024).

9. Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів: Закон України від 16 березня 2017 року. № 1951-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 18, Ст. 217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19> (дата звернення: 11.02.2026)
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку: Закон України від 11 квітня 2024 року. № 3633-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2024. № 21. Ст. 195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3633-20>
11. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 листопада 2015 року. № 1376. *Офіційний вісник України*. 2015. № 99. Ст. 3405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15> (дата звернення: 11.02.2026).

Дата першого надходження рукопису до видання: 2.03.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.03.2026
Дата публікації: 3.04.2026

© Умрихіна І.О., Кіблик Д.В., Чепеляк В.С., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0